

Aanwezig: Dimitri Poncin, Ane Wiersma (secretaris), Luc Prinsen, Peter Smit, Akke Drentje, Hans van Run (verslag), Erik van Holten, Ton van Grinsven, Eric Greweldinger, Erik Jongenotter (voorzitter), Willem Mak, Leon van den Biggelaar, Sjoert Bakker, Maria Salomons, Marcel Fick

Afwezig: Teun Immerman, Harma Wilts.

1. Opening en vaststelling agenda

- Erik opent de vergadering.
- Er komt nog een pauze ergens tussen punt 4 en 5.
- Akke gaat er tijdens de vergadering ergens even tussenuit. Ook Willem moet even weg. Maria en Sjoert schuiven later aan.

2. Mededelingen, ingekomen en verzonden stukken

Mededelingen

- Geen mededelingen

Inkomend

- Verkeerskundige effecten iVRI (Marcel Willekens, 8-12)
- Update document CVN-CCOL-IVERA-TLC garantietijden V0.4 20211208.docx (Peter, 9-12)

Uitgaand

- geen uitgaande stukken

3. Verslag van de vergadering van 8 december 2021

a. Tekstueel (op dropbox)

Een 't' bij 'Erik opent'. Is al aangepast.

b. Openbaar

Geen opmerkingen, alles kan blijven zoals het er staat.

c. Naar aanleiding van

Eric vraagt of de spullen van Marcel Willekens al zijn gedeeld. Die waren wel gedeeld en het wordt op dropbox gezet.

d. Actielijst

2021-11-1 Tekstvoorstel AVG in CVN

Leon

Is rondgestuurd door Leon. Er moeten nog een aantal mensen reageren. Blijft nog even op de actielijst staan.

2021-11-2 Mail met vraag over Bezwaar op eigen naam in notulen

Ane

Is gedaan door Ane. Er moeten nog een aantal mensen op reageren. Blijft nog even op de actielijst staan.

2021-11-3 Controleren kennismatrix.

Allen

Blijft nog even op de actielijst staan.

2021-12-1 Contact opnemen met andere leveranciers over fabrieks-onafhankelijk communicatieprotocol (en in memo meer aandacht hieraan opnemen).

Peter

Heeft Peter gedaan. Van Dynniq, Ko Hartog en Vialis is nog geen reactie gekomen.

2021-12-2 Zoeken naar nieuwe hosting site en beheer

Allen

Luc heeft gesproken met securityofficer. Er is geen enkele reden vanuit privacy dat dit niet bij Goudappel kan blijven.

2021-12-3 Afmaken notitie CVN CCOL-IVERA-TLC garantietijden

Peter

Peter heeft de notitie aangepast n.a.v. de bespreking in de vorige CVN-vergadering en hij heeft het gestuurd aan de leveranciers. Van Dynniq is feedback gekomen. Van Vialis niet. Actie nog laten staan, omdat de notitie nog aangepast kan worden o.b.v. reacties leveranciers.

4. Regelen fietsers en parallelle voetgangers

Sjoert en Erik vH vertellen over de functionele specificatie voor langzaam verkeer oversteken (was via e-mail rondgestuurd). En de discussie loopt anders dan vooraf was gedacht...

Aanleiding voor Breda om dit te maken is dat ze een standaard willen maken. Het blijkt niet eenvoudig en elke situatie is ook weer anders. Als je een algemeen stuk wilt maken dat landelijk kan worden gebruikt, zou je het breed moeten willen houden.

De meesten zijn het erover eens dat, als je voor jezelf/Breda een standaard wilt maken, je vooral een keuze moet maken voor een aantal standaardoplossingen. En dat moet je dan uitwerken in een functionele beschrijving en hoe je dat in je regelprogramma's oplost. In specifieke situaties moet je altijd af kunnen wijken van je standaard. Vanuit oogpunt van beheer is het belangrijk dat er een standaard is met standaard naamgeving in de code en de instellingen e.d.

Sjoert geeft aan dat uit de functionele beschrijving er nog verschillende technische keuzes te maken zijn in het regelprogramma. Hij merkt dat als het op het programmeren van de fietsers en voetgangers aankomt, er vaak misverstanden ontstaan tussen opdrachtgever en uitvoerende. En dat is de reden voor Sjoert om de mogelijkheden dus wel op papier te hebben.

Wat reacties die over en weer kwamen:

Dimitri: Je zou ook graag de 'do's en don'ts' willen hebben.

Ton: verwijst naar de standaard zoals die in Gelderland is vastgelegd. Hij vindt dat je moet kijken naar de situatie in Breda en het aantal oplossingen zo klein mogelijk moet maken.

Eric: Zorg dat een standaard de potentie van bijv. de Bossche lantaarn openhoudt.

Luc: vraagt wat er nog mist in TLCGen. Daar zit bijv. niet in hoe je met inlopen omgaat. Sjoert wil dat dat soort dingen eerst beschreven worden en dat dat later in TLCGen erbij gemaakt zou kunnen worden.

ErikJ.: vindt het goed wat er zo op papier komt, en geeft aan dat het hoofddoel vooral een standaard voor Breda moet zijn. Door de vernieuwing van generatoren is er steeds aanpassing nodig van hoe je zaken oplost in programma's.

Bestandsnaam: definitieve notulen CVN 09122021

Ane: zou willen dat alle aspecten die te maken hebben met de keuzes op papier te zetten. Je krijgt dan een soort van checklist. En daaruit kan je dan de keuze maken om de standaard te maken.

Voorstel is dat Erik en Sjoert alle input gebruiken om een volgende keer nog een keer het verhaal inbrengen.

5. Vragen en oplossingen uit de praktijk

Erik vH heeft een inventariserende vraag. Breda komt een motie met vraag om wachttijdvoorspellers toe te passen. Erik vH wil weten wie allemaal wachttijdvoorspellers hebben. Dat doen veel gemeenten al. Erik vH zal bij deze en gene navraag doen als hij meer informatie wil over de toepassing van wachttijdvoorspellers.

Leon heeft drie vragen

1. Busmaatschappij wil in attribuut 4 in het KAR-bericht meer informatie meesturen. Vraag van Leon is wat wordt gedaan met een KAR-bericht als het bericht niet goed gevuld is. Algemeen verwacht men dat je dat KAR-bericht dan helemaal niet kan/moet gebruiken. Oplossing zou zijn om dat attribuut 4 dan helemaal niet mee te laten sturen in het KAR-bericht.
2. TU Eindhoven wil SPaT-berichten gebruiken voor onderzoek. Mag dat zonder verwerkersovereenkomsten? Vraag vooraf is wat ze met de gegevens zouden willen. In SPaT-berichten zitten geen persoonsgegevens. Het is ook zo dat SPaT-berichten door het wifi-p-modem worden verstuurd, dus daar kan iedereen bij. TUE kan SPaT-berichten bij het Talking Traffic platform via UDAP opvragen en niet bij de VRI's zelf.
3. Leon kreeg van een slechtziende een tip dat er een app is om te filmen op straat, die ziet de voetgangerslichten en kan o.b.v. het licht een tikker of ratel kan geven. Er zit geen beveiliging op, zo heeft Leon de slechtziende aangegeven. De app heet "OKO", <https://ayes.ai/oko>. Vanwege de beveiliging die in VRI's zitten, moet je wel terughoudend zijn met dit soort apps die buiten de VRI om rood/groeninformatie geven. Met de iVRI zou je juist wel het goede signaal kunnen geven. Dus daar zit een betere weg om een app mee te maken.

Ton heeft twee dingen:

1. In Delft wordt nu een app gebruikt om fietsers te detecteren en aanvraag te doen met de Ring-ring-app. Er was probleem met 2-richtingen fietspaden. Oplossing was om de 'heading' te bekijken en dat werkt in de praktijk goed. De apps zouden nog beter kunnen worden. Maria gaat het uitproberen, want het is bij haar in de buurt. Ring-ring houdt geen historie bij. Daarom moet de app jouw route wel weten en die moet je vooraf ingeven.

2. Delft vindt dat alle VRI's iVRI's moeten worden. Ze hebben subsidie aangevraagd onder het motto om bij elke iVRI prioriteit voor hulpdiensten te kunnen geven. De subsidie is toegekend.

Reacties op dit tweede punt:

Dimitri: Utrecht heeft 55 VRI's die omgebouwd worden tot iVRI. Een aantal iVRI's worden afgekoppeld van UDAP, omdat ze niet voldoen aan de eisen. Deze zijn ook niet eenvoudig naar gecertificeerde regelingen om te zetten. Maar daar heb je dus wél een probleem dat hulpdiensten op die uitgeschakelde iVRI's geen prioriteit meer kunnen krijgen. En dan is ook de vraag of je de prioriteit anders zou kunnen invullen. Akke: vraagt of subsidieverstrekker en bestuur dit soort dingen wel weet en er bewust van is. Ton: dit soort vragen/opmerkingen kun je het beste via LVMB te spelen. En hij geeft aan dat incaa (het bedrijf dat KAR-spullen levert) units heeft die zowel KAR-berichten als SRM-berichten aan kan. Dan zou je dus, als TT-keten uitvalt, toch nog prioriteit kunnen geven. En je zou lokaal via wifi-p de keten kunnen omzeilen.

6. Lantaarnopstelling Bossche voetgangerslantaarn

Eric geeft een presentatie over de Bossche lantaarns. Die wordt op dropbox gezet. We weten er natuurlijk al veel van, o.a. door de filmpjes. De lantaarnopstelling is al iets veranderd buiten na de eerste keer. Waar mogelijk wordt bij smalle middenbermen de oversteek in één keer gemaakt. Den Bosch krijgt na de eerste periode, waarin veel communicatie is geweest, eigenlijk geen opmerkingen. Den Bosch heeft bewust gekozen om het licht zo neer te zetten dat de voetganger kijkt naar het verkeer waar een conflict mee is en dus het gevaar vandaan komt. De lichten staan dus aan de andere kant dan waar je het eigenlijk zou verwachten, links i.p.v. rechts.

Vraag van Dimitri is hoe bij oversteek in één keer in combinatie met een deelconflict iemand die op de middenberm komt met afslaand verkeer omgaat. Eric geeft aan dat hier geen problemen/opmerkingen van voetgangers van bekend zijn.

Ane heeft G4-overleg gehad. Geen enkele G4-gemeente zal de Bossche opstelling gaan toepassen. In de G4-gemeenten vindt men de uniformiteit belangrijk en de Bossche opstelling is niet overal toepasbaar. Ook is met de Bossche opstelling niet altijd helemaal duidelijk tegen welke richtingen het voetgangerslicht geregeld is. Dat zou dan gaan om bijv. een naastliggend fietspad of trambaan. Sjoert geeft aan dat dit in Leiden geen overweging is geweest bij het toepassen van de Bossche opstelling. Verder geeft het G4-overleg aan dat het akoestisch signaal nog steeds het groen verklikt.

Dimitri geeft nog aan dat je wat hem betreft best meerdere oplossingen in een stad zou kunnen toepassen.

Luc vraagt zich af of Eric/Den Bosch bij lange oversteeken nog iets doet voor de langzame voetgangers die in problemen zouden kunnen komen als die nog op de oversteek is als de ontruimingstijd al is verstreken. Eric heeft daar niks extra's voor geregeld.

Peter is met de normcommissie in Den Bosch geweest om de voetgangersoversteken te bekijken. Het startsignaal vindt hij een verbetering en ook het kijken naar het conflict. Er is wel aandacht nodig voor hoe je in de middenberm om moet gaan met het licht. Daar zijn nu allerlei toetsers en bellen nodig om het duidelijk te maken. Eric is het hier niet mee eens; in Den Bosch is dit geen probleem gebleken.

Sjoert vraagt of de naloop na de middenberm echt altijd komt, ook als er bijv. een bus komt. Eric antwoordt dat de inloop en naloop keihard aan elkaar gekoppeld is. Mogelijk dat bij hulpdienst hier een keer van afgeweken wordt.

Hans vraagt of bij grote groepen voetgangers het licht nog goed zichtbaar is en of je, als voetgangers van verschillende kanten komen, je extra lantaarns kunt neerzetten. Eric geeft aan dat je mogelijkheden hebt om een extra licht op de mast te plaatsen, zodat je vanaf verschillende kanten het licht kunt zien. En er worden in Engeland ook wel hogere lichten gebruikt bij drukker oversteken.

Eric geeft op een vraag van Luc nog aan dat dit verhaal mag worden gedeeld met andere wegbeheerders.

7. Ontwikkeling iVRI

a. Governance

Hier is geen nieuws.

b. Consolidatie iVRI dataketen

De vraag is of het goed gaat met de consolidatie. In februari zou er in de teststraat droog geoefend kunnen worden, maar het blijft vooralsnog stil. Er is een Belgisch kruispunt waar getest gaat worden. De afwijkende Belgische coderingen e.d. zijn wel lastig. Ook lijkt onduidelijk waarom uit alle iVRI's in Nederland geen goede kruispunten zijn gevonden en er voor een Belgische is gekozen.

c. Werkgroep iVRI OV-priospecificatie (open koppelvlak tussen OV-bedrijven en C3/4 partijen)

Deze groep komt bij elkaar. Er komt een open koppelvlak tussen OV-bedrijven en C3-bedrijven. Er is behoefte aan vertrek melding vanuit de OV-bedrijven. Verstoring tussen halte en verkeerslicht en naar volgrichtingen binnen één intersectie om zo op het juiste moment groen te sturen. Men zoekt dus naar betere waarden voor de ETA (estimated time of arrival). En er wordt gekeken naar hoe je zaken zoveel mogelijk te automatiseren.

Al met al loopt deze werkgroep dus wel. Maar ook hier lijkt de planning te ambitieus.

d. Werkgroep CAM/SRM data ten behoeve van verkeerskundig beheer

Loopt ook en kijkt op dit moment naar datakwaliteit, diagnostiek en debuggen. Ook wordt gekeken naar wat je zou mogen loggen volgens AVG en er wordt op een rijtje gezet wat CITS-applicaties voor logmogelijkheden hebben. Ook een vraag is waar je wat logt. Het is wel jammer dat dit allemaal ná de consolidatie gebeurt...

e. deep-divesessie tav UC4 controle check voorspellingen

Bestandsnaam: definitieve notulen CVN 09122021

Deze bijeenkomst is nu één keer geweest. Daar was eigenlijk geen discussie mogelijk. Duidelijk is dat in SpaT-berichten altijd de status van de lichten wordt verstuurd. Maar dat zou voortaan moeten vervallen, want de hypothese is dat een back-upregeling die alleen statusinformatie geeft geen CITS-applicatie is. De keuze om voorspellingen in de applicatie te laten doen komt vanuit België. Daar is de bandbreedte niet groot genoeg om dat ergens anders te doen. Maar de uitdaging is juist om de latency laag te houden. Daarvoor kunnen voorspellingen niet in applicatie maar moet in CCOL-container.

8. Normen

- **NEC 214, EN 12675, NEN 3384**
Geen nieuws.

9. Werkgroepen

- **Stichting IVERA**
Geen nieuws. Er komt nog wel een financiële rapportage over 2021. Vialis is overigens niet meer vertegenwoordigd in het bestuur.
- **Terugkoppeling Thematafel (i)VRI LVMB**
Vrijdag 14 januari is de eerste vergadering van dit jaar. Onderwerpen zijn o.a. iVRI-zaken gewone VRI-zaken, aanpassing handboek, fietsers en voetgangers, symbolen NCLS, total cost of ownership, gebruikersgroe UDAP, iVRI in CROW-systematiek, SRM/SSM. Eigenlijk van alles dus.
- **Ivera-RIS**
De wijziging van IVERA-RIS is allemaal al afgetikt/vastgesteld. Dus dit moet geïmplementeerd worden. Maar er is nog steeds onduidelijkheid over de financiën. Het is goed hier in de CAB over te hebben. De volgende CAB is donderdag 20 januari.
- **TLC-gen**
De implementatie van de consolidatie wordt gedaan en gaat mee in het testbed. De oplegnotitie over zaken als updaten naar usecase etc. wordt in de thematafel behandeld.

10. Lijst met te behandelen onderwerpen

Onderwerp	Wie	Wanneer
Regelen fietsers en parallelle voetgangers	Sjoert / Erik vH	februari 2022
Toepassing i-signum Delft	Maria	p.m.
Deelconflicten	Maria	p.m.
Lantaarnopstelling Bossche voetgangerslantaarn	Eric	Januari 2022, is geweest, kan eraf.
Cybersecurity van de iVRI	Ane	p.m.

Erik van H. geeft nog aan dat in B5/provincie/rijk in Brabant is over cybersecurity opdracht gegeven om uit te zoeken wat de BIO voor iVRI betekent.

Bestandsnaam: definitieve notulen CVN 09122021

11. Rondvraag

Dimitri geeft aan dat er een vacature is in Utrecht voor een adviseur dynamisch verkeersmanagement en verkeersmodellen.

Maria staat twee keer op de lijst voor notulen. Daar gaat Ane wat aan doen.

Erik vH: A'dam experimenteert met maatregelen tegen roodrijden en de vraag is of Ane daar meer van weet en het interessant is om te delen. Daar heeft Ane zelf weinig mee te maken en hij zal het delen als het inderdaad interessant zou zijn.

Eric heeft monitoringsinstrument voor evalueren van Schwung. Je krijgt dan idee hoeveel Schwung is gebruikt en waar het wel en niet goed gaat. Het is data die binnen Schwung wordt opgeslagen.

12. Sluiting

Erik sluit om 12.30 uur de vergadering. Precies op tijd. De door Ane op de agenda opgenomen tijden helpen om agendapunten af te bakenen.